

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

»Lenčka, reci mi odkrito besedo!« je začel, ko sta dosegla konec grebena in se vzpela na brežulek, odkoder se je najlepše videlo v dobravo.

»Ne mislimo se ženiti. Nobeden od hiše se ne bo.« Janez se je zasmel, kakor da bi se šalila in neresno mislila.

»Res. Sklenili smo tako po — očetovi smrti.«

Janezu se je čelo potemnelo in za hip ni našel besede.

»Miha pa se bo. S Tončko se bo,« je iztisnil čez čas.

Lenčki je bilo neprijetno radi njega in hudo v duši. Janez pa ni odnehal in je silil vanjo naprej:

»Lenčka povej, kaj misliš! Čemu skrivaš nekaj v sebi? Doto dobiš, nekaj gotovine imam sam, kupiva hišo in par ogonov zemlje in bova živela. Radi tega se nikar ne boj! Reci besedo, da bom vedel, Lenčka.«

Lenčka pa se je odmaknila od njega in se zastremela v dobravo, ki je sanjala. Jedroviti bori in vitke smreke vse črno zelene so se majale v medeni svetlobi. Dramlja je rahlo šumela v toku...

Tedaj je v dobravi zalajal Rolf...

Lenčko je presunilo do duše in tudi Janez se je zgrozil. Oba sta mislila eno:

Rolf v dobravi...

Lenčki se je oživilo vse, kar so ji pripovedovali. Pred očmi ji je rasla očetova glava z razbitimi sencmi, okrvavljena in njegov obleden obraz. Kakor da bi ji govoril zdaj, se ji je zdelo:

»... Eh, veš... njegov pes... Rolf je, kaj ne... Sinoči se mi zdi, da sem ga videl... ne, samo slišal, kako je cvilil in bevskal... Takrat ko me je... kamen... Njegov pes je bil... Njegov pes... Kako je cvilil...«

Trpljenje trenutka se je raztegnilo v neskončnost. Žalost in strah sta se mešala, da ni vedela, kam bi se dela. Da bi se izmaknila tla pod njo, da bi jo črna prst vsesala vase, je zaželela. Da ne bi videla dobrave, ki poje in razkriva skrivnost one noči, da ne bi videla rok Janezovih, katerih se drži kri, rdeča, strnjena kri njenega očeta. Janez ubijavec!... Da ne bi bilo res! Pa je: Rolf priča.

Kriknila je groze in omahnila:

»Janez, ti si ga!...«

On pa je stal visok in tenek od mesečine obsejan in ni mogel odgovoriti. Zazrla se je vanj in ji je vpadlo, da je lep, a v zraku je zopet zamigotalo, se spoprijelo in očetov mrtvi obraz je vpil in kričal:

»Beži pred ubijalcem!...«

»Janez, zakaj si ga?!«

On je nemel in trpel. Čutil je, da je ona močnejša od njega, vedel je, da mu je razbila vse mreže pretkanosti in hinavščine in da stoji pred njo takšen, kakršen je: ves hudoben in slab. Trepetal je in gledal nepremično v tla v nemi muki. Lenčka se je stresla, ko je zajela njegovo podobo. Lovila se je za sapo in bežala... Ko so odpeli njeni koraki v temi, se je ovedel Janez vse teže, ki je padla vanj...

»Lenčka!« je zaklical in prislunil. Rolf mu je odgovoril iz dobrave. Zaškrepnel je in zaškripal z zobmi in se vrgel v bežanje...

»Janez je.«

»Beži kot zajec s puško« so se norčevali kožuhači iz njega.

»Stopimo za njim.«

»Saj je res. Primojdunaj ta je dobra. Naj malo beži!« Spustili so se za njim in ga gnali kakor begunca.

»Boš strašil po Javorju!«

Lovec je letel na vso dušo, kakor da bi se jih bal. Na puško, ki jo je imel, se ni spomnil. Sploh ni mislil na to, kdo bi utegnil biti. Gotov si je bil le

9 tega, da mora bežati. Gnala ga je slaba vest, bežal je pred samim seboj.

»Halo, Janez tu imaš škornjice« je bečal za njim Pavle, ki mu je ugajala Janezova plahost.

»Janez, kaj si znorel, da divjaš, kot ubegel konj!«

Tedaj se je ustavil.

»Kdo je?«

»Da si tak strahopetec, pa nisem vedel!«

»Kaj mi hočete?«

»Škornjice ti Pavle ponuja.«

Zagrabil je zanje, jih vrgel na ramo in jih ostavil v naglem diru.

»Kaj mu je?«

»Vidite, kaj dela slaba vest,« je namignil Pavle.

»Seveda, ko se obeša okoli deklških ogalov!«

»Raztepen človek.«

Še nekaj časa so ugibali fantje, potem so se pa strnili v krog in zapeli, da je odjeknilo od Preske in Spička.

Janez se je ustavil na križpotju in se za spoznanje umiril. Zabodeno je zamotril gore, pogledal belo in izdihnil odvečno sapo. Premislil je in se spustil čez goličavo med mladim leskovjem in cvibovino. Rolf se je pehal za njim in ga komaj dohajal.

Dobrava je počivala. Svetli molk smrečine je vdrl v Janeza. Omehčal se je in padal v trezno premissljanje.

»Tu torej. Da sem ga...?«

Bližal se je kesu. Zelel je že, da ne bi bil tega storil. Presvetil je ves prostor, izračunal kako je vrgel in kam naj bi bil kamen padel. Našel ga je. Posvetil je še dalje. Ob mladem drevesu se mu je zazdelo, da vidi krvavo liso.

»Ne, nisem ga!« je plamenelo iz njega. »Kamen je tu, njegova glava je udarila tam spodaj. Nisem ga!« se je prepričeval, a vseeno vest je pekla vedno bolj in bolj.

»Mislim sem ga res, pa ga nisem...«

Rolf je stal pri njem in ga opazoval. Sedel je na zadnje noge in mu zrl v obraz. Janez je zastokal in Rolf se je oglašil.

»Ti si me izdal!« In napadla ga je ob spominu na Lenčko besnost, da je pograbil puško, pomeril in sprožil...

Dobrava je jeknila boleče in proseče.

Janezu je bilo kakor olajšanje za nekaj trenutij.

»Zdaj ga ni več! Nihče ne izve več!«

Potem se ga je polastila vsega žalost, da je jokal kakor otrok. Rolf mu je bil prijatelj.

»Zdaj je konec!« ukričevljen k tlom se je obrnil v hrib in ni upal pogledati mrtvega psa. Sploh ni pogledal, če ga je zadel ali ne. Truden in izmučen se je vrnil na križpotje. Naslonil se je na puško in se zatopil v bregove in gore, ki se se odevale v megle. Mesečina se je ujela v bleščeče stolpe cerkva. Janez, beden v grehu in ponižanju, se je odkril. Na Preski so peli kožuhači in na Bizeljskem so igrali tamburaši.

Mara gre.

Mara in Lojze sta se našla v pogovor.

»Lojze, pojdiva na Javorje. Tončka mi je rekla, da bodo kožuhali.«

Lojze je odkimal.

»Kakšen fant pa si! Nikamor ne greš, razen v cerkev. Kakor Pepa!« se je norčevala iz njega.

»Miha bo šel.«

Mari je vzelo sapo. Na glas je vprašala:

»Kaj praviš? Miha?«

Lojze ni nič odgovoril.

»Kaj nisem rekla, da se bo ženil? Tončko bo vzela. Že dolgo vem, da jo bo. Le naj jo, jaz grem.«

Pepo je delo močno shujšalo. V obraz jo je sama kost in koža.

Privleče se na zapeček in sede, kot starka pozimi, ko brije sever.

»Zebe me.«

Po italijanski zmagi na severu.

Abesinske čete, ki so se radi italijanskega nspada z boka morale v Tembijenu na severu umakniti proti zapadu, so v velikem loku obkrožile Tembijen in se sedaj zbirajo pri jezeru Ašangi, kjer je nastanjen cesar in kjer tabori njegova garda. Razbite čete rasov Kase in Sejuma še vedno prihajajo, dočim rasa Sejuma samega še ni v taboru. Njegovi vojaki trde, da ni padel v boju, da pa se je umaknil daleč proti jugozapadu in bo prišel v nekaj dneh. Rasa Mulugeta in Kasa sta bila sprejeta v avdienci pri cesarju, kjer jima je cesar pokazal svoje nezadovoljstvo, vendar sta mu natančno razložila ves potek bojev, ki je zadostno opravičil njune izgube. Italijanske čete še vedno čistijo Tembijen. Tu pa tam jih napadajo abesinske čete, ki se niso umaknile proti jezeru Ašangi. Abesinske čete, ki so prodirale ob robu Danakile proti severu, so se radi dogodkov v Tembijenu takoj umaknile do Bedde. Cesar pričakuje prihod rase Sejuma, nakar bodo naredili točen načrt o nadaljnji obrambi. Pri bojih v Tembijenu so abesinske čete sestrelile dva italijanska aeroplana, ki sta strmoglavila jugozapadno od Adi-Abija. Pilota sta se ubila.

Koliko so zasedli Italijani od Abesinije.

Po zadnjih zmagah na severni fronti je italijanska armada dostej zasedla 120 tisoč kvadratnih kilometrov abesinske zemlje, kar predstavlja približno desetino abesinskega cesarstva. Skoro prav toliko področje se nahaja pod delno kontrolo italijanskih predstraž in patrolj, ki prodirajo globoko v notranost dežele, vendar pa se more reči, da so Italijani v petih mesecih, odkar so prešli obmejno reko Marek, odvezli abesinske-mu cesarju skoro petino njegove države.

(Dalje sledi.)